

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту спеціальної педагогіки і
психології імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

Л.І.Прохоренко
Схвалено Вченою радою Інституту
(протокол № 10 від «15» грудня 2022 р.)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта, 053 Психологія
Освітня програма Спеціальна педагогіка, Спеціальна психологія
Ступінь Доктор філософії

Шифр дисципліни

ЗП 3

Назва дисципліни

Українська мова в науковому спілкуванні

Навчальний рік

2022-2023

Кількість кредитів
ЄКТС (годин)

2 кредити (60 годин)

Статус

Обов'язкова дисципліна

Короткий опис дисципліни

Курс має на меті дати знання про особливості підготовки наукового тексту, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Ми розглянемо:

- специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови;
- правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;
- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат,

списку використаних джерел;
• композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді,
повідомлення, виступу і т.д.

Пререквізити

Викладач **Ярмола Наталія Анатоліївна**

Контакти
Тел +380677628838
Email nat.yar1978@gmail.com

Час для консультацій **Понеділок та четвер, 14:00-15:00**

Мета курсу - є набуття знань про особливості підготовки наукового тексту, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Завдання курсу

1. поглибити знання науковців про науковий стиль української мови;
2. розширити уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, розвинути потреби в нормативному вживанні засобів мови;
3. опанувати технології роботи із сучасним українським науковим текстом, розвивати уміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;

Загальні компетентності

- ЗК1 Здатність до наукових комунікацій, представлення широкій науковій спільноті та професійній громадськості результатів досліджень державною мовою у вигляді виступів, презентацій, наукових публікацій;
- ЗК2 Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері спеціальної освіти, що передбачає глибокі знання з української мови для комплексного спілкування за фахом.
- ЗК3 Формування лінгвістичної, соціолінгвістичної, соціокультурної, прагматичної й риторичної компетентностей для забезпечення ефективного професійного спілкування українською мовою в науковому та академічному середовищі;

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК1 Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях з використанням академічної української мови у професійній діяльності.
- СК2 Здатність до публічної презентації результатів наукового дослідження фундаментального або прикладного спрямування зі спеціальної освіти;
- СК3 Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою в галузі наукової та/ або професійної діяльності з метою обговорення дискусійних питань та результатів досліджень.

Програмні результати навчання

- ПРН1 Спроможність до представлення результатів наукових пошуків у

	вигляді підготовки та публікації наукових статей, монографій, науково-методичних рекомендацій, тез доповідей та інших форм презентацій отриманих результатів наукових досліджень державною та іноземною мовою та спроможність виступати з доповідями на конференціях, семінарах, форумах.
ПРН2	Знання змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності.
ПРН3	Спроможність до підготовки і публічного захисту дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

Програма дисципліни	
Тема 1	Культура наукової української мови
1.1	Предмет і завдання курсу, його наукові основи.
1.2	Державотворча роль української мови. Функції мови. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовна політика.
1.3	Мовна ситуація в Україні. Мова наукового мовлення як функціональний різновид української літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовні норми. Авторське право.
Тема 2	Наукова доброчесність і етика вченого.
2.1	Особливості індивідуального стилю науковця. Історія української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикології. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія.
2.2	Проблеми сучасного термінознавства. Українські електронні термінологічні словники. Термінологія у професійному мовленні вчителя початкової школи. Іншомовні терміни у фаховій термінології педагога.
2.3	Роль термінології в професійному спілкуванні. Професіоналізми і номенклатурні назви. Стандартизація термінів.
Тема 3	Мовні і жанрові особливості наукового стилю.
3.1	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки.
3.2	Мета, завдання, сфера використання, основні функції наукового стилю. Підстили наукового стилю. Традиційна класифікація підстилів і їх жанрові різновиди.
3.3	Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота (курсowa, дипломна, магістерська), дисертація, доповіді, тези.
Тема 4	Навчально-науковий підстиль і його жанри.
4.1	лекції, навчально-методичні видання (підручники, посібники, навчально-методичні збірники, конспекти, хрестоматії тощо). Науково-популярний підстиль і його жанри.
4.2	Науково-діловий підстиль і його жанри: технічна документація (контракти та інструкції для підприємств, резюме, повідомлення про дослідження, інструкція, науковий звіт, аналітична записка, службовий лист, устав, положення).
4.3	Науково-інформативний підстиль і його жанри: реферат, реферативний огляд, анотація, патентний опис. Науково-довідковий

	підстиль і його жанри: словники, довідники, каталоги.
Тема 5	Термінологічний словник.
5.1	Мовні засоби наукового стилю. Сучасні тенденції мовного наукостворення. Абстрагованість наукового стилю. Підкреслена логічність наукового стилю.
5.2	Точність і однозначність наукового стилю. Якість наукового стилю. Об'єктивність викладу. Жанри наукового стилю (монографія, стаття, реферат, анотація, дисертація, тези).
5.3	Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні вимоги до виконання та оформлення дисертації. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.
Тема 6	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні
6.1	Мовне оформлення композиції наукового тексту. Фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю. Комунікативні властивості наукової мови (повна вимова звуків, переважно розповідна інтонація, уповільнений темп мовлення).
6.2	Лексика наукового стилю. Широке використання слів з абстрактним значенням, термінологічної лексики, запозичених слів. Уживання слів у прямому значенні. Відсутність розмовних просторічних слів, слів з емоційно-експресивним забарвленням.
6.3	Наукова і технічна термінологія. Основні вимоги до термінів: точність, асоціативність, варіативність та ін. Особливості синонімії у термінології. Відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Українські відповідники до запозичених термінів
Тема 7	Фразеологізована термінологія і кліше.
7.1	Лексичні засоби наукового стилю (лексичний повтор, синонімічна заміна, анафора, протиставлення). Словотворчі елементи в термінах: широке використання віддіслівних іменників, складних і складноскорочених слів. Морфологія наукового стилю.
7.2	Абстрагований характер викладу (іменники з абстрактним значенням, віддіслівні іменники, форма множини іменників з речовинним значенням та ін.). Перевага відносних прикметників. Аналітична форма вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників.
7.3	Особливості уживання займенників у науковому стилі.

	<p>Інформаційне навантаження особових дієслів, стійких дієслівно-іменникових сполук, дієслівних форм у наукових текстах. Функціональний діапазон сполучників і прийменників (видільні або обмежувальні частки, градаційні, приєднувальні, зіставні сполучники, обмежувально-видільні прийменники).</p>
Тема 8	Синтаксис наукового мовлення.
8.1	<p>Стилістична функція різних видів простого і складного речення в науковому стилі. Активні конструкції речення. Пасивні конструкції на -но, -то на означення результативності.</p>
8.2	<p>Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі. Форми передачі чужої мови (пряма, непряма мова, цитата) у науковому стилі.</p>
8.3	<p>Текст або надфразна синтаксична єдність у науковому стилі. Синтаксичні особливості усної форми наукового стилю мовлення: спрощення синтаксису, використання елементів діалогу. Типові порушення норм наукового стилю: порушення послідовності і логіки викладу, недоречне використання засобів інших стилів мовлення, мовленнєва надлишковість.</p>
Тема 9	Комунікативні цілі і завдання усного наукового мовлення
9.1	<p>Повідомлення, переконання, схвалення, обговорення, пояснення. Огляд літератури.</p>
9.2	<p>Мета дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Методи дослідження.</p>
Тема 10	Компресія як членування наукового тексту.
10.1	<p>Поняття про компресію. План як важливий засіб організації розумової праці. Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні, або композиційні види абзацу. Смыслова закінченість абзацу</p>
10.2	<p>Інформаційно-пошукове, аналітико-критичне, творче читання наукового тексту. Види інформаційно-пошукового читання: бібліографічне (ознайомлення з бібліографічною інформацією, бібліографічний опис джерел, складання списку літератури), переглядове, (виділення тематичних слів), ознайомлювальне, вивчальне.</p>
10.3	<p>Аудіювання наукового тексту. Способи аудіювання: зосереджене, уважне, неуважне. Види аудіювання: нерелексивне (уміння уважно слухати), релексивне (активне втручання в мовлення співбесідника, створення сприятливих умов для спілкування). Операційна обробка наукового тексту: поділ тексту на смислові частини, сортування смислових частин за їх значенням, групування їх за певними ознаками, виділення між ними залежностей);</p>

План						
Семестр, тиждень, заняття (дата)	Тема, план заняття	Аудиторні заняття		Самостійна робота		
		Форма	Год	Завдання	Год	
Семестр 1 Заняття 1	Тема 1. Культура наукової української мови - Державотворча роль української мови. Функції мови. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовна політика. - Мовна ситуація в Україні. Мова наукового мовлення як функціональний різновид української літературної мови. - Найістотніші ознаки літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. - Мовні норми. Авторське право.	Лекція, практичне заняття	3	1. специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови; 2. правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;	3	
Заняття 2	Тема 2. Наукова добросовісність і етика вченого. - Особливості індивідуального стилю науковця. Історія української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикології. Термін та його ознаки. - Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія. - Проблеми сучасного термінознавства. Українські електронні термінологічні словники. Термінологія у професійному мовленні вчителя початкової школи. - Роль термінології в професійному спілкуванні. Професіоналізми і номенклатурні назви. Стандартизація термінів.	Лекція, практичне заняття	3	1. мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання тези, наукової статті, дисертації, анотації, рецензії та відгуку; 2. композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.	3	

Заняття 3	<p>Тема 3. Мовні і жанрові особливості наукового стилю.</p> <ul style="list-style-type: none">- Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.- Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мета, завдання, сфера використання, основні функції наукового стилю.- Підстили наукового стилю. Традиційна класифікація підstilів і їх жанрові різновиди.- Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота (курсова, дипломна, магістерська), дисертація, доповіді, тези.	Лекція, практичне заняття 3	<ol style="list-style-type: none">1. працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою;2. читати і сприймати науковий текст: виділяти головну і другорядну інформацію;	3
Заняття 4	<p>Тема 4. Навчально-науковий підстиль і його жанри</p> <ul style="list-style-type: none">- лекції, навчально-методичні видання (підручники, посібники, навчально-методичні збірники, конспекти, хрестоматії тощо). Науково-популярний підстиль і його жанри.- Науково-діловий підстиль і його жанри: технічна документація (контракти та інструкції для підприємств, резюме, повідомлення про дослід, інструкція, науковий звіт, аналітична записка, службовий лист, устав, положення).- Науково-інформативний підстиль і його жанри: реферат, реферативний огляд, анотація, патентний опис.- Науково-довідковий підстиль і його жанри: словники,	Лекція, практичне заняття 3	<ol style="list-style-type: none">1. аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів;2. створювати навчально-наукові тексти;	3

Заняття 5	довідники, каталоги. Тема 5. Термінологічний словник. - Мовні засоби наукового стилю. Сучасні тенденції мовного наукостворення. Абстрагованість наукового стилю. - Підкреслена логічність наукового стилю. Точність і однозначність наукового стилю. Якість наукового стилю. Об'єктивність викладу. - Жанри наукового стилю (монографія, стаття, реферат, анотація, дисертація, тези). Оформлювання результатів наукової діяльності. - Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.	Лекція, практичне заняття	3	1. володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів; 2. редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, в тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій та засобів;	3
Заняття 6	Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні - Мовне оформлення композиції наукового тексту. Фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю. Комунікативні властивості наукової мови (повна вимова звуків, переважно розповідна інтонація, уповільнений темп мовлення). - Лексика наукового стилю. Широке використання слів з абстрактним значенням, термінологічної лексики, запозичених слів. Уживання слів у прямому значенні. Відсутність розмовних просторічних слів, слів з емоційно-експресивним забарвленням.	Лекція, практичне заняття	3	1. володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці. 2. Здійснювати поглиблення знань науковців про науковий стиль української мови.	3

Заняття 7	<p>- Наукова і технічна термінологія. Основні вимоги до термінів: точність, асоціативність, варіативність та ін. Особливості синонімії у термінології.</p> <p>- Відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Українські відповідники до запозичених термінів.</p> <p>Тема 7. Фразеологізована термінологія і кліше.</p> <p>- Лексичні засоби наукового стилю (лексичний повтор, синонімічна заміна, анафора, протиставлення). Словотворчі елементи в термінах: широке використання віддієслівних іменників, складних і складноскорочених слів. Морфологія наукового стилю.</p> <p>- Абстрагований характер викладу (іменники з абстрактним значенням, віддієслівні іменники, форма множини іменників з речовинним значенням та ін.).</p> <p>- Перевага відносних прикметників. Аналітична форма вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників.</p> <p>- Особливості уживання займенників у науковому стилі. Інформаційне навантаження особових дієслів, стійких дієслівно-іменникових сполук, дієслівних форм у наукових текстах.</p>	Лекція, практичне заняття 3	1.Формувати уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, потребу в нормативному вживанні засобів мови. 2. Знати специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови.	3
Заняття 8	<p>Тема 8. Синтаксис наукового мовлення.</p> <p>- Стилїстична функція різних видів простого і складного речення в науковому стилі. Активні конструкції речення.</p>	Лекція, практичне заняття 3	1.Опанувати технології роботи із сучасним українським науковим текстом, розвивати уміння і навички мовностилїстичного аналізу	3

	<p>Пасивні конструкції на -но, -то на означення результативності. - Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі. Форми передачі чужої мови (пряма, непряма мова, цитата) у науковому стилі. - Текст або надфразна синтаксична єдність у науковому стилі. Синтаксичні особливості усної форми наукового стилю мовлення: спрощення синтаксису, використання елементів діалогу. - Типові порушення норм наукового стилю: порушення послідовності і логіки викладу, недоречне використання засобів інших стилів мовлення, мовленнєва надлишковість.</p>		<p>наукового тексту. 2. Застосовувати мовно-комунікативну, мовно-термінологічну, дослідницьку компетенції у своїй діяльності.</p>	
Заняття 9	<p>Тема 9. Комунікативні цілі і завдання усного наукового мовлення - повідомлення, переконання, схвалення, обговорення, пояснення. Огляд літератури. - Мета дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Методи дослідження - Наукова новизна. Мовне оформлення частин роботи. Цитати. - Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.</p>	Лекція, практичне заняття 3	<p>1.Застосовувати мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання тези, наукової статті, дисертації, анотації, рецензії та відгуку. 2. Демонструвати навички композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.</p>	3
Заняття 10	<p>Тема 10. Компресія як членування наукового тексту. - Поняття про компресію. План як важливий засіб організації розумової праці. Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти</p>	Лекція, практичне заняття 3	<p>1. Вміти аналізувати науковий текст, виділяти основні компоненти, визначати у ньому абзаци.</p>	3

композиції.

- Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні, або композиційні види абзацу. Сміслова закінченість абзацу.

- Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті.

- Типи зв'язку: ланцюгова і паралельна. Засоби зв'язку: лексичний повтор, займенниковий повтор, синтаксичний повтор.

Смісловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаці.

Індивідуальні завдання та підсумковий контроль

Завдання	Особливості виконання та вимоги
Створення презентації	<p>Підготувати і представити презентацію на нижчеподану тематику (позиція теми відповідає порядковому номеру студента в журналі академгрупи):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Культура наукового стилю - Науковий стиль та його підстилі - Різновиди наукового стилю - Наукове мовлення як об'єкт вивчення в українському мовознавстві - Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. - Особливості редагування наукового тексту. - Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах та шляхи їх уникнення. - Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови.
Підсумковий контроль (тест)	Для підсумкового оцінювання потрібно скласти тест з 30 запитань за програмою дисципліни

Оцінювання навчальних досягнень

Вид роботи	%
Відвідування аудиторних занять	20
Відповіді на запитання під час аудиторних занять	10
Індивідуальне завдання 1	10
Індивідуальне завдання 2	10
Підсумковий контроль (тест)	30
Всього	100

Шкали оцінювання

Бальна	ECTS	Національна	Заліків
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C		
66-69	D	Задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	Незадовільно - з можливістю повторного виконання завдань	Не зараховано - з можливістю повторного виконання завдань

0-34

F

Незадовільно - з повторним вивченням
дисципліни

Не зараховано - з повторним вивченням
дисципліни

Додаткові бали	
Вид роботи та вимоги	Бал за стобальною шкалою

Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання

- Складіть бібліографічні описи однієї монографії та статті з вашої спеціальності і подайте зразки бібліографічних посилань на них.
- Складіть бібліографічні списки використовуваної літератури з курсу “Українська наукова мова”.
- Доберіть з наукових текстів фрагменти з усіма варіантами розстановки розділових знаків при цитуванні.

Основна (обов’язкова) література

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови / Н.Д. Бабич. – Львів: Світ, 2003. – 434 с.
2. Білавич Г. Говорімо українською мовою правильно! Словник-порадник / Г. Білавич, Т. Стамбульська – Івано-Франківськ, 2012. – 60 с.
3. Білавич Г. Основи риторики і красномовства: Навчальний посібник / Галина Білавич. – Івано-Франківськ: НАІР, 2016. – 120 с.
4. Білавич Г. Наголошуймо правильно! Словник / Галина Білавич, Тетяна Лисечко, Тетяна Стамбульська. – Івано-Франківськ, 2013. – 135 с.
5. Білавич Г. Формування мовленнєвої культури студентів за умов діалектного середовища / Галина Білавич. – Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2016. – 167 с.
6. Білавич Г. Формування мовленнєвої обізнаності майбутніх педагогів. Навчально-методичний посібник / Галина Білавич, Тетяна Лисечко, Тетяна Стамбульська. – Івано-Франківськ : ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. – 60 с.
7. Богдан С.К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С.К. Богдан. – К.: Рідна мова, 1998. – 476 с.
8. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 472 с.
9. Загнітко А.П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А.П. Загнітко, І.Г. Данилюк. – Донецьк, 2004.
10. Кравець Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І.

- Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
11. Семенов О.М. Культура наукової української мови: Навч. посіб. / О.М. Семенов. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
12. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): Монографія / За ред. Л.І. Мацько. – К.: Педагогічна думка, 2007. — 278 с.

Додаткова література та інші джерела інформації

1. Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посіб. / Н.В. Ботвина – К.: Артк, 1998. – 190 с.
2. Вінніков В.А. Пам'ятка молодим вченим з написання наукових праць / В.А. Вінніков // Український радіологічний журнал. – 2009. – № 17. – С. 7–9.
3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: Навч. посіб. / Г. Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 256 с.
4. Гінзбург М.Д. Десять відомих правил українського ділового та наукового стилю, зведені в систему / М.Д. Гінзбург // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2004. – № 2. – С. 22–28.
5. Голуб Н.Б. Риторика у вищій школі: Монографія / Н. Б. Голуб. – Черкаси: БрамаУкраїна, 2008. – 400 с.
6. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови / К. Городенська // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук, праць. – К.: КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С. 11–14.
7. Дротянко Л. Наукова і побутова мови у процесі взаємопроникнення культур / Л. Дротянко // Вісник НАН України. – 2005. – № 11. – С. 51–58.
8. Євграфова А. Заголовок як актуалізатор текстової інформації // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <:// <http://www.jorn.univ.kiev.ua>>. – Загол. з екрана. – Мова укр.
9. Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) С.Я. Єрмоленко. – К.: Довіра, 1999. – 267 с.
10. Жайворонок В.В. та ін. Українська мова в професійній діяльності: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2006. – 431 с.
11. Зелінська Н.В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку / Н.В. Зелінська // Вісник Київськ. міжн. ун-ту. – 2004. – Вип. 3. – С. 13–25.
12. Карпіловська Є. Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя / Є. Карпіловська, О. Кочерга, Є.

- Мейнарович // Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2004. – № 503. – С. 3–8.
13. Кочерга О. Деякі міркування про шляхи і манівці розвитку української наукової термінології / О. Кочерга // Сучасність. – 1994. – № 399–400. – С. 173–182.
 14. Культура мовлення вчителя-словесника / О.М. Горошкіна (уклад.). – Луганськ: Навчальна книга, 2007. – 111 с.
 15. Михайлова О.П. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: Навч. посіб. / О.П. Михайлова, А.А. Сидоренко, В.Ф. Сухопар. – Х., 2000. – 97 с.
 16. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. / Г.С. Онуфрієнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
 17. Основи наукового мовлення: Навч.-метод. посіб. / Уклад. Т.В. Симоненко. – Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. – 2005. – 80 с.
 18. Білавич Г. Основи риторики. Навчальний посібник / Г. Білавич. – Івано-Франківськ, 2009. – 160 с.
 19. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. / О. Сербенська. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 216 с.
 20. Синиця І.А. Діалогічність у науковому тексті / І.А. Синиця // Мовознавство. – 2004. – № 2–3. – С. 55–60.
 21. Ставицька Л. Відгук офіційного опонента // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <Електронна бібліотека Інституту журналістики. <:// <http://www.jorn.univ.kiev.ua>>. – Загол. з екрана. – Мова укр.
 22. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: Навч.-метод. посіб. / Ю. Сурмін. – К.: НАДУ, 2008. – 184 с.
 23. Тернавська Т. До проблеми експресивності наукового мовлення / Т. Тернавська // Вісник Луганськ, держ. пед. ун-ту імені Т. Шевченка. Серія: Філологічні науки. – Луганськ: Альма-матер, 2001. – № 3. – С. 134–140.
 24. Чак Є.Д. Складні випадки правопису та слововживання / Є.Д. Чак. – К.: А.С.К., 1998. – 272 с.
 25. Чепіга І.П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст-міркування, текст-доказ / І.П. Чепіга // Лінгвістичні студії. – Донецьк, 2002. – Вип. 10. – С. 157–161.

Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду: <http://www.ulif.org.ua>
3. Українська мова в інтернеті: <http://www.nowamowa.com.ua>
4. Культура мови: <http://www.kultura-mowy.wikidot.com>

5. Український лінгвістичний потрал: <http://uaport.net/cat/site/ulif-org-ua>

7. Лінгвістичний потрал: <http://mova.dn.ua/>

8. Український мовно-інформаційний фонд НАН України:
<http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>

Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний
2. Проблемного викладання
3. Частково пошуковий (евристичний)
4. Складання графічних схем
5. Дослідницький

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Навчально-методичні посібники.
2. Словники.
3. Презентаційні матеріали.

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), вебсервіс Google Classroom.

Питання на іспит

1. Становлення та розвиток наукового стилю української мови.
2. Мовні засоби наукового стилю.
3. Науковий текст і професійний виклад думки.
4. Роль синонімів у термінологічних системах.
5. Створення й видання україномовних підручників як один із етапів розвитку вітчизняного термінознавства.
6. Українська термінологія і національні культурні традиції.
7. Правописні проблеми в українській науковій термінології.
8. Українська термінологія як чинник державності української мови.
9. Місце інтернаціональних термінів у системі термінів національних мов.
10. Роль перекладу в поповненні термінологічної лексики.
11. Українізація іншомовних термінів.
12. Калькування окремих термінів з інших мов.
13. Особливості розвитку термінолексики на межі століть.
14. Актуальні проблеми термінознавства.
15. Культура мови в наш час.
16. Культура мови сучасного студента.
17. Мова як ідентифікатор національної сутності.
18. Проблема походження української мови.
19. Мовні помилки сучасної реклами.
20. Офіційно-діловий стиль і його значення для ділової людини.
21. Мовна культура сучасного студента.
22. Культура мови і культура в мові.
23. Значення мови для розкриття творчого потенціалу людини.
24. Походження письма.
25. Бездоганна мова – це реальність чи мрія?
26. Мовна політика України: напрями, тенденції, заходи.
27. Запозичення в українському діловому мовленні.
28. Інтонація – важливий елемент культури мовлення.
29. Двомовність: теоретичні засади і прагматика.
30. Мова і професія.
31. Особливості перекладу запозиченої термінологічної лексики українською мовою.
32. Особливості редагування наукового тексту.
33. Значення перекладних словників у фаховій діяльності науковця.
34. Переклад як вид мовленнєвої діяльності.
35. Реферат як жанр академічного письма.

Зворотній зв'язок

Ярмола Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу інклюзивного навчання Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Моб. тел. 0677628838 (viber, telegram)

orcid.org/0000-0001-9374-5543

Інше

Затверджено

Протокол № 10 від 13 / 10 / 2022 р.

Укладач _____ (Ярмола Н.А.)

Завідувач відділу _____ (Ярмола Н.А.)